

nauk: 12.00.01 (teoriya ta istoriya derzhavy prava; istoriya politychnykh i pravovykh vchen') / Natsional'nyy un-t vnutrishnikh sprav. - Kh., 2002. - c. 195.

24. Malynovs'kyy V. Ya. Derzhavne upravlinnya: Navchal'nyy posibnyk - Vyd. 2-he, dop. ta pererob.- K.: Atika, 2003 - 576 s.

25. Mamatova T. Traktuvannya ponyattya "derzhavnyy kontrol'" u suchasnomu zakonodavstvi Ukrainy ta yoho utochnennya / T. Mamatova // Visnyk derzhavnoyi sluzhby Ukrainy. - 2004. - # 1. - S. 23-26.

26. Pro veterynarnu medytsynu : Zakon Ukrainy : vid 25.06.1992# 2498-XII // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy (VVR), 1992, N 36, st.531

27. Pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrainy «Pro yakist' ta bezpeku kharchovykh produktiv ta prodovol'choyi syrovyny : Zakon Ukrainy : vid 06.09.2005 # 2809-IV // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy (VVR), 2005, N 50, st.533

Рецензент: кандидат юридичних наук, доцент Дрозд О.Ю.

УДК: 342.922

Скоренька А. В.,

аспірант кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
Інституту права та суспільних відносин

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

ПОНЯТТЯ ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Анотація. У статті проаналізовано визначення терміну «якість харчових продуктів» за законодавством України та Європейського Союзу. Охарактеризовано особливості адміністративно-правового регулювання якості харчових продуктів в загальній системі регулювання відносин щодо безпечності та якості харчових продуктів та надано пропозиції щодо вдосконалення вітчизняних нормативно-правових актів у цій сфері.

Ключові слова: якість харчових продуктів, стандарти якості харчових продуктів, адміністративно-правове регулювання, Європейський Союз.

Скоренька А. В.,

аспірант кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
Інституту права та суспільних відносин

Открытого международного университета развития человека «Украина»

Анотація: В статті проаналізовано визначення терміна «якість харчових продуктів» за законодавством України та Європейського Союзу. Охарактеризовано особливості адміністративно-правового регулювання якості харчових продуктів в загальній системі регулювання відносин щодо безпечності та якості харчових продуктів та надано пропозиції щодо вдосконалення вітчизняних нормативно-правових актів у цій сфері.

Ключевые слова: качество пищевых продуктов, стандарты качества продуктов питания, административно-правовое регулирование, Европейский Союз.

Skorenka A.V., post-graduate student

of the constitutional, administrative and financial law chair
of the Institute of law and social relations

of the Open International University of Human Development «Ukraine»

THE CONCEPT OF FOOD PRODUCTS' QUALITY UNDER

THE LEGISLATION OF UKRAINE AND THE EUROPEAN UNION

Abstract. The consequences of using hazardous food products may pose not only a threat to consumers' health but also for their lives. Besides the direct harm to health, disease cause also economic losses for employers, due to the absence of an employee in the workplace and the need to pay for the period of his/her disability, and state funds spent on paying disability pensions. Therefore, the relevance of this article is due to these factors and

aimed at improving Ukrainian legislation in the sphere of food products' quality, its adaptation to the requirements existing in European countries.

The objective of the article is to define the essence of the concept of "quality of food products".

The definition of "quality of food products" under the laws of Ukraine and the European Union is analyzed in the article. Based on the synthesis of scientific achievements of domestic and foreign scientists the author has reviewed existing approaches to food products' quality. The features of administrative and legal regulation of food products' quality in the overall regulation system of relations on the safety and quality of food products are characterized; propositions to improve domestic regulations in this area are provided.

A quality of food products is offered to understand as a set of its properties that ensure product compliance with the requirements of some consumer groups. It is concluded that "the quality of food products" is a subjective evaluation concept. The state regulation of food products' quality should concern to certain groups of food products with specific characteristics. These are traditional and dietetic foods and food products for babies. However, the term "standard" means a regulated complex of requirements to a definite food product, it is a measure of competitiveness according to technical and economic indicators that characterize the ability of a product, its properties to meet certain requirements. Quality standards – these are the standards that are regulated by competitive relations and do not require control by the state.

Key words: food products' quality, standards of food products' quality, administrative and legal regulation, the European Union.

Актуальність проблематики. Актуальність дослідження поняття якості харчових продуктів обумовлена необхідністю вдосконалення національного законодавства у вказаній сфері, його адаптації до вимог, існуючих в європейських країнах. Наслідки живання небезпечних харчових продуктів можуть бути достатньо серйозними. Виникнення у деяких випадках незворотних процесів стає загрозою не тільки для здоров'я споживача, але й для його життя. Крім безпосередньої шкоди для здоров'я, хвороби спричиняють і економічні втрати як окремих роботодавців, що пов'язано з відсутністю працівника на робочому місці і необхідністю оплати періоду його непрацездатності, так і державних коштів, що витрачаються на виплати пенсій за інвалідністю.

Ступінь наукової розробки проблеми. Питання якості харчових продуктів досліджувалися у працях Ч. Б. Базаржапова, Я. А. Беди, С. О. Белінської, В. П. Жушмана, Ю. О. Зикова, Т. Г. Ковальчук, В. Л. Наумова, В. М. Огризкова, С. М. Романко, В. І. Сіськова, В. А. Шаленого, В. З. Янчука та інших вітчизняних і зарубіжних науковців. Однак проблематика, пов'язана з визначенням поняття безпечності та якості за законодавством України та Європейського Союзу, розглядалася вченими в контексті вирішення інших дослідницьких завдань і не стосувалася положень Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», який набуває чинності 20.09.2015 р., що і обумовлює новизну обраної теми статті.

Метою статті є визначення сутності поняття «якість харчового продукту».

Виклад матеріалу. Статтею 1 Закону «Про безпечність та якість харчових продуктів» від 23.12.1997 № 771/97-ВР визначено, що якість харчового продукту – ступінь досконалості властивостей та характерних рис харчового продукту, які здатні задовольнити потреби (вимоги) та побажання тих, хто споживає або використовує цей харчовий продукт [1]. Дія зазначеного Закону поширюється на всі категорії харчових продуктів, крім тютюну і тютюнових виробів та харчових продуктів, вироблених для особистого споживання.

У словниковій літературі термін «якість» тлумачиться як внутрішня визначеність предмета, котра становить специфіку, що відрізняє його від усіх інших; та чи інша характерна ознака, властивість тощо [2, с. 638]. Значимого, що «якість» – це філософське поняття з термінології гуманітарних наук. У «Логіці» Аристотеля «якість» визначається як одна з 10 категорій, на які він поділив усі речі реальності. Це – побічна обставина, за допомогою якої річ є якогось типу чи виду; побічна обставина, що вказує, якою є річ (її змістовні якості та форми); побічна обставина, котра є зовнішньою оцінювальною формою [3, с. 767–768].

С. М. Романко, узагальнюючи наукові здобутки вітчизняних і зарубіжних вчених, вказує на такі існуючі підходи до якості [4, с. 21]: 1) сукупність споживчих властивостей продукції, що зумовлює її придатність для задоволення певних потреб відповідно до її призначення [5, с. 76; 6, с. 36]; 2) ступінь відповідності властивостей продукції комплексу і рівню вимог, встановлених державними, галузевими, республіканськими стандартами, технічними умовами, зразками, а також підвищеними у порівнянні з ними вимогами договору [7, с. 48; 8, с. 54]; 3) сукупність споживчих і виробничих якостей продукції, їх кількісна характеристика [9, с. 104; 10, с. 49; 11, с. 35; 12, с. 20], яка може бути виражена в різних одиницях, для сільськогосподарської продукції – головним чином у відсотках, наприклад, вмісту білку, радонуклідів, пестицидів, гербіцидів [13, с. 255]. Крім того, С. М. Романко запропонував власне визначення якості, зокрема, сільськогосподарської продукції, як одного із показників безпеки сільськогосподарської продукції, що являє собою сукупність споживчих та виробничих властивостей сільськогосподарської продукції, отриманих в результаті додержання її виробниками вимог нормативно-правових та нормативно-технічних актів на всіх етапах виробництва та реалізації такої продукції аж до її спожиття за призначенням [4, с. 23].

Однак зазначені визначення у більшій мірі стосуються безпечності або придатності харчових продуктів, а саме: відповідний «вміст білку, радонуклідів, пестицидів, гербіцидів» стосується стандартів безпечності. Вбачається, що якість є суб'єктивним оціночним поняттям, у той час як стандарт – це чіткий регламентований комплекс вимог до того чи іншого харчового продукту; це інтегральний показник, що характеризує здатність продукту, його властивості задовольняти певні потреби [14, с. 18]. Мова йде про показник конкурентоспроможності за технічними та економічними показниками. У 1994 році вказане визначення якості продукції було сформульовано також Міжнародною організацією зі стандартизації ISO (м. Лондон) [15, с. 19]. Слід звернути увагу на термін «певні потреби», тобто розраховані для споживача з «певними потребами», які у індивідів різняться. Як слушно зауважила С. М. Романко, вимоги, потреби, побажання споживачів можуть бути різними, і не завжди вони можуть свідчити про належну якість продукту [4, с. 22].

Не можливо погодитись з дослідниками, які вважають, що низька якість харчової продукції в цілому є наслідком скасування обов'язкової сертифікації продуктів харчування, відсутності дієвого механізму контролю з боку держави за виконанням технічних умов (ТУ та ДСТУ), та, відповідно, складу виробленої продовольчої продукції [16, с. 27–28], а також з твердженнями, що якість харчового продукту повинна бути уніфікованою на державному рівні, закріпленою в чинному законодавстві

сталою величиною властивостей та споживчих характеристик продукту. Для цього призначені та діють державні стандарти у сфері сільськогосподарського виробництва [4, с. 22].

Вбачається, що виготовлення харчового продукту для задоволення «певних потреб» – це завдання для виробника у конкурентній боротьбі за «певного» споживача, і не є завданням державного регулювання. Найвищим зразком поняття якості є «бренд» (brand) (від давньонорвезького – «ставити клеймо»), а наразі – ідентифікація виробника чи продавця продукту. Тобто виробник або продавець понад загальні стандарти складає свій власний стандарт, який свідчить про набір певних якостей, властивостей та інших характеристик, що властиві тільки його продукту, і потенційним споживачем цього продукту є споживач з «певними потребами». Наведемо приклад. Власник торгівельної мережі запроваджує власний стандарт якості для овочів, що реалізуються у його закладах, що стосуються дозрілості, смаку, розміру, відсутності будь-якого забруднення, пошкодження та гнилість, окремої упаковки для кожної одиниці тощо. Ці стандарти розраховані на споживача з «певними потребами» щодо таких показників. Водночас, власник невеликого кіоску реалізує овочі, що відповідають лише стандартам безпеки, і розраховує на споживачів, яких влаштовує забруднення та пошкодження товару. У цього підприємця також є свої покупці-споживачі, але без «певних потреб». Критерієм розмежування між цими категоріями продуктів звичайно є їх вартість.

Аналіз наукових праць свідчить про існування різних поглядів щодо визначення співвідношення понять «якість» та «безпеки». Так, С. М. Романко визначає, що екологічна безпека сільськогосподарської продукції включає такі показники, як безпека, екологічна чистота і якість продукції [4, с. 24]. На думку інших вчених, безпека продукції виступає одним із показників якості сільськогосподарської продукції [13, с. 255; 17, с. 22–15]. Тобто серед науковців існують діаметрально протилежні позиції: «безпека та якість як складові безпеки» та «безпека як один із показників якості». Наприклад, у Законі України «Про безпеку та якість харчових продуктів» надано визначення терміну «придатність харчового продукту» як стан харчового продукту або харчовий продукт, котрий є прийнятним для споживання людиною, тобто є безпечним та відповідає мінімальним специфікаціям якості згідно з його призначенням [1]. Це дає підстави розуміти придатність харчового продукту як суму таких його складових: безпека і якість. У ст. 14 Регламенту № 178/2002 (ЄС) щодо визначення придатності харчових продуктів вказано, що слід приділяти увагу тому, чи прийнятні харчові продукти для споживання людиною відповідно до використання за призначенням, через причини забруднення, або через наявність сторонньої речовини, або іншого компонента, або через гниття, розкладання, або руйнування [18]. Тобто в європейському законодавстві термін «придатність» вживається як оціночний компонент. Якщо стандарти безпеки харчових продуктів складаються із норм, визначених в результаті наукових досліджень, то стандарти якості та придатності можуть бути достатньо умовними та такими, що склалися внаслідок ринкових стосунків або ж смаку чи «певних потреб» конкретного споживача. Різниця між максимальними та мінімальними межами стандартів якості може бути настільки разючою, що відпадає необхідність у державному контролі за ними, адже найкращим і

єдиним контролером якості є сам споживач. Репутація високої якості харчових продуктів – це в першу чергу стимул для підтримки конкурентоспроможності та рентабельності виробника харчової продукції.

Щодо поняття «якості», то важливо зазначити, що у Європейському Союзі існує три схеми захисту якості харчових продуктів: Protected Designation of Origin (PDO) – захист походження харчового продукту, регулюється Регламентом № 1898/2006 (ЄС) від 14 грудня 2006 року; Protected Geographical Indication (PGI) – захист географічного зазначення та найменування харчового продукту, регулюється Регламентом № 510/2006 (ЄС) від 20 березня 2006 року; Traditional Specialities Guaranteed (TSG) – захист традиційного харчового продукту, регулюється Регламентом № 509/2006 (ЄС) від 20 березня 2006 року [20]. Перші два Регламенти встановлюють правила для захисту сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, що належать певним географічним регіонам; Регламент № 509/2006 стосується харчових продуктів з традиційним характером, тобто тих, що містять традиційний склад чи традиційні засоби виробництва.

Згідно з умовами Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом 2014 року, з метою адаптації вітчизняного законодавства до законодавства Європейського Союзу, у Законі України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» питання державного регулювання стосуються окремих показників якості певних груп харчових продуктів, зокрема, показників та/або властивостей харчового продукту, що застосовуються для виконання одного або кількох завдань: відокремлення традиційного харчового продукту від інших харчових продуктів; встановлення вимог до продуктів для дитячого харчування, для харчових продуктів для спеціальних медичних цілей, а також для харчових продуктів, які є повною заміною звичайних харчових продуктів для контролю ваги [21].

Незважаючи на те, що норми вказаного вище Закону гармонізовано з нормами європейського законодавства, сама назва Закону не зовсім чітко окреслює його положення. Вбачається, що більш точною буде така назва цього закону: «Про основні принципи та вимоги до безпечності та окремих показників якості харчових продуктів». Також доцільно виокремити питання, що стосуються окремих показників якості харчових продуктів, із Розділу IV Закону в окремий розділ та надати йому назву «Вимоги щодо окремих показників якості харчових продуктів».

Висновок. На підставі вказаного якості харчового продукту слід розуміти як сукупність його властивостей, що забезпечують відповідність продукту вимогам окремих груп споживачів. Якість харчового продукту – це оціночна та суб'єктивна властивість (категорія). При цьому державне регулювання якості харчових продуктів, безумовно, повинно стосуватись окремих груп харчових продуктів із специфічними характеристиками. Йдеться про традиційні та дієтичні харчові продукти, а також продукти для дитячого харчування. Водночас термін «стандарт» означає регламентований комплекс вимог до того чи іншого харчового продукту, є показником конкурентоспроможності за технічними та економічними показниками, що характеризує здатність продукту, його властивості задовольняти певні потреби. Стандарти якості – це ті стандарти, що регулюються конкурентними відносинами і не потребують контролю з боку держави. Перспективними у подальшому є наукові

дослідження питань, пов'язаних із удосконаленням правового забезпечення державного контролю, зокрема механізмів та методів його здійснення, окремих процедур і правил проведення санітарних перевірок окремих показників якості харчових продуктів із специфічними характеристиками, а саме: традиційного харчового продукту, харчових продуктів для спеціальних медичних цілей тощо.

Список використаних джерел

1. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1998. – № 3. – Ст. 75
2. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1970–1980. – Т. 11, 1980. – 492 с.
3. Філософський словник / за ред. академіка АН СРСР Шинкарука В. І. // гол. ред. УРЕ, 2-е вид. – К. – 1986. – 800 с.
4. Романко С.М. Економіко-правовий механізм забезпечення екологічної безпеки сільськогосподарської продукції: дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.06 / С.М. Романко. – Івано-Франківськ, 2008. – 245 с.
5. Экономический словарь агропромышленного комплекса: / сост. А.В. Крисальний / [под. ред. А. А. Сторожука]. – К.: Урожай, 1986. – 347 с.
6. Жущман В. П. Аграрне право та аграрне законодавство України / В. П. Жущман. – Х.: Одисей, 2003. – 448 с.
7. Наумов В. Л. Роль права в управленні качеством / В. Л. Наумов. – К.: Изд-во при КГУ, О-во «Знание УССР», 1979. – Серия XII. – 48 с.
8. Огрызков В.М. Правовое регулирование качества продукции / В. М. Огрызков. – М.: Юрид. литература, 1973. – 288 с.
9. Экономические рычаги планового управления сельским хозяйством / [Зимовец В. Н., Полозенко Д. В., Сторожук А. А., Протасов В. Е.]; М.: Экономика, 1982. – 223 с.
10. Беда Я.А. Стандартизация и управление качеством производства сельскохозяйственной продукции / Беда Я. А., Беда А. П., Стерликов Ф. Ф.; – М.: Колос, 1984. – 160 с.
11. Сиськов В. И. Экономико-статистические исследования качества продукции / В. И. Сиськов. – М.: Статистика, 1971. – 256 с.
12. Зыков Ю.А. Ориентация хозяйственного механизма на повышение качества продукции / Ю. А. Зыков, Л. А. Матвеев. – М.: Экономика, 1986. – 214 с.
13. Аграрне право України: підруч. / [Янчук В. З., Андрійцев В. І., Бичкова Ц. В. та ін.]; В. З. Янчук (ред.). – К.: Юрінком, 1996. – 560 с.
14. Базаржапов Ч.Б. Качество сельскохозяйственной продукции. Методы оценки и анализа / Ч. Б. Базаржапов. – Улан-Уде: Бурятское книжное издательство, 1989. – 287 с.
15. Язвінська О. М. Історія консюмеризму: навч. посібник / О. М. Язвінська. – К.: Київ. нац. торг.- економ. ун-т, 2002. – 252 с.
16. Шалений В. А. Забезпечення національної харчової безпеки як головний чинник розбудови державності / В. А. Шалений // Продовольча безпека. Світові тенденції та національні особливості: Матер. наук.-практ. конфер. – Одеса: Одеська Національна академія харчових технологій. – 2014. – 182 с.
17. Ковальчук Т. Г. Екологічна безпека продуктів харчування: поняття та зміст / Т. Г. Ковальчук // Право України. – 1997. – № 5. – С. 22–25.
18. Про встановлення загальних принципів і вимог законодавства про харчові продукти: Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 28.01.2002 № 178/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.vet.gov.ua/int-coop/EU_requirement.
19. Geographical Indications and Designations of Origin [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:l66044>.
20. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР (в ред. від 20.09.2015) // Офіційний вісник України. – 2014. – № 75. – Т. 1. – Ст. 2122.

References

1. Pro bezpechnist' ta yakist' kharchovykh produktiv: Zakon Ukrainyiny vid 23.12.1997 # 771/97-VR // Ofitsiynnyy visnyk Ukrainyiny. – 1998. – # 3. – St. 75

2. Slovnyk ukrayins'koyi movy: v 11 tt. / AN URSSR. Instytut movoznavstva; za red. I. K. Bilodida. – K. : Naukova dumka, 1970–1980. – T. 11, 1980. – 492 s.
3. Filosofs'kyi slovnyk / za red. akademika AN SRSR Shynkaruka V. I. // hol. red. URE, 2-e vyd. – K. – 1986. – 800 s.
4. Romanko S.M. Ekonomiko-pravovyy mekhanizm zabezpechennya ekolohichnoyi bezpeky sil'skohospodars'koyi produktsiyi: dys. ... kand. yuryd. nauk.: spets. : 12.00.06 / S. M. Romanko. – Ivano-Frankivsk, 2008. – 245 s.
5. Экономический словарь агропромышленного комплекса: / sost. A.V. Krysal'nyy / [pod. red. A. A. Storozhuka]. – K. : Urozhay, 1986. – 347 c.
6. Zhushman V. P. Ahrame pravo ta ahrame zakonodavstvo Ukrainy / V. P. Zhushman. – Kh. : Odisey, 2003. – 448 s.
7. Naumov V. L. Rol' prava v upravlenyy kachestvom / V. L. Naumov. – K. : Yzd-vo pry K-HU, O-vo «Znanye USSR», 1979. – Seryya KhII. – 48 s.
8. Ohryzkov V.M. Pravovoe rehulyrovanye kachestva produktsyy / V. M. Ohryzkov. – M. : Yuryd. lyteratura, 1973. – 288 s.
9. Экономические гычahы планового управленя sel'skym khozyaystvom / [Zymovets V. N., Polozenko D. V., Storozhuk A. A., Protasov V. E.]; M. : Экономыка, 1982. – 223 s.
10. Beda Ya. A. Standartyzatsyya y upravlenye kachestvom proyzvodstva sel'skokhozyaystvennoy produktsyy / Beda Ya. A., Beda A. P., Sterlykov F. F.; – M. : Kolos, 1984. – 160 s.
11. Sys'kov V. Y. Экономыко-статыстыческые yssledovanyya kachestva produktsyy / V. Y. Sys'kov. – M. : Statystyka, 1971. – 256 s.
12. Зыков Yu.A. Oryentatsyya khozyaystvennoho mekhanызma na povыshenye kachestva produktsyy / Yu. A. Zыkov, L. A. Matveev. – M. : Экономыка, 1986. – 214 s.
13. Ahrame pravo Ukrainy: pidruch. / [Yanchuk V. Z., Andriysev V. I., Bychkova Ts. V. ta in.]; V. Z. Yanchuk (red.). – K. : Yurinkom, 1996. – 560 s.
14. Bazarzhapov Ch.B. Kachestvo sel'skokhozyaystvennoy produktsyy. Metody otsenky y analiza / Ch. B. Bazarzhapov. – Ulan-Ude: Buryat'skoe knyzhnoe yzdatel'stvo, 1989. – 287 s.
15. Yazvins'ka O. M. Istoriya konsumeryzmu: navch.posibnyk / O. M. Yazvins'ka. – K. : Kyiv. nats. torh.-ekonom. un-t, 2002. – 252 s.
16. Shalenny V. A. Zabezpechennya natsional'noyi kharchovoyi bezpeky yak holovnyy chynnyk rozbudovy derzhavnosti / V. A. Shalenny // Prodovol'cha bezpeka. Svitovi tendentsiyi ta natsional'ni osoblyvosti: Mater. nauk.-prakt. konfer. – Odesa: Odes'ka Natsional'na akademiya kharchovykh tekhnolohiy. – 2014. – 182 s.
17. Koval'chuk T. H. Ekolohichna bezpeka produktiv kharchuvannya: ponyattya ta zmist / T.H. Koval'chuk // Pravo Ukrainy. – 1997. – # 5. – S. 22–25.
18. Pro vstanovlennya zahal'nykh prynstypiv i vymoh zakonodavstva pro kharchovi produkty: Rehlament (YeS) Yevropeys'koho Parlamentu i Rady vid 28.01.2002 # 178/2002 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://old.vet.gov.ua/int-coop/EU_requirement.
19. Geographical Indications and Designations of Origin [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:l66044>.
20. Pro osnovni prynstypy ta vymohy do bezpechnosti ta yakosti kharchovykh produktiv: Zakon Ukrainy vid 23.12.1997 # 771/97-VR (v red. vid 20.09.2015) // Ofitsiyiny visnyk Ukrainy. – 2014. – # 75. – T. 1. – St. 2122.

Рецензент: доктор юридичних наук, Теремецький В.І.

УДК 342

Сокуренько В. В.,

проректор Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ОЗНАКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК УКРАЇНИ

В даній науковій статті здійснено аналіз норм національного законодавства, яким урегульовано відносини в сфері оборони, зокрема, що визначають адміністративно-правовий статус Сухопутних військ